

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2010

Αριθμ. Πρωτ.: 20868

Ταχ. Διεύθ.: Βασ. Σοφίας 15
Ταχ. Κώδ.: 106 74 Αθήνα
Fax:
Πληροφορίες:
Τηλέφωνο:
e-mail: ypes.diavgeia@opengov.gr

ΠΡΟΣ:

Όπως ο Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Συμπληρωματική εγκύκλιος για την ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο “Πρόγραμμα Διαύγεια”».

I. Εισαγωγή

Υστερα από ερωτήματα που έχουν τεθεί υπόψη της ΟΔΕ του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος «Διαύγεια» και σε συνέχεια της διευκρινιστικής εγκυκλίου ΔΙΣΚΠΟ/Φ.8/οικ.16752/22.07.2010 του νόμου 3861/2010 (ΦΕΚ 112/Α'/13-7-2010) με θέμα την Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο “Πρόγραμμα Δι@ύγεια”, των αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων της πιλοτικής λειτουργίας της εφαρμογής του Προγράμματος Δι@ύγεια στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥπΕσΑΗΔ) και μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού κύκλου των Ομάδων Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ) όλων των Υπουργείων και Περιφερειών, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

Ο νόμος με τον οποίο εισάγεται η υποχρέωση καταχώρισης και ανάρτησης των νόμων, των κανονιστικών πράξεων και εν γένει πράξεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων στο Διαδίκτυο στοχεύει στην

επίτευξη της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης. Παράλληλα, η ευρεία διαδικτυακή δημοσιότητα ενισχύει τις δυνατότητες των πολιτών να απολαύσουν και να ασκήσουν τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματά τους, όπως το δικαίωμα πληροφόρησης, το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας, της συμμετοχής στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή αλλά και το δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Υπενθυμίζεται ότι η **υποχρέωση καταχώρισης και ανάρτησης των πράξεων και αποφάσεων στο Διαδίκτυο σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά το σύστημα δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή άλλες μορφές δημοσιότητας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία** (όπως π.χ. ανάρτηση σε κοινοτικό κατάστημα, δημοσίευση στον τύπο). Άλλωστε οι πράξεις και αποφάσεις, οι οποίες σύμφωνα με το νόμο είναι αναρτητέες, θα καταχωρίζονται μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής και θα αναρτώνται αυτόματα σε διαδικτυακό τόπο ειδικού σκοπού του κάθε φορέα και ταυτόχρονα σε ειδικό κεντρικό διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και συγκεκριμένα στο Εθνικό Τυπογραφείο.

Τονίζεται ότι η **καταχώριση και ανάρτηση πρέπει να λαμβάνει χώρα αμελλητί, δηλαδή τάχιστα και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση**. Η αμελλητί καταχώριση και ανάρτηση επιβάλλεται όχι απλώς για να εκπληρωθεί ο σκοπός του νόμου για έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση των πολιτών, διαφάνεια και αποτελεσματικό έλεγχο της διοικητικής δράσης, αλλά και επειδή σε αρκετές περιπτώσεις πράξεων η ανάρτηση συνιστά προϋπόθεση για την εκτέλεσή τους.

II. Οι ρυθμίσεις του νέου νόμου

1. Υπόχρεοι για ανάρτηση στο Διαδίκτυο

Υπόχρεοι για την ανάρτηση στο Διαδίκτυο είναι όλα τα όργανα που αναφέρονται στη παρ. του αρθρ. 2 του Ν. 3861/2010.

Διευκρινίζεται ότι:

- Οι ρυθμίσεις του νόμου ισχύουν και για πράξεις που εκδίδονται κατόπιν εξουσιοδότησης προς υπογραφή ή μεταβίβασης αρμοδιότητας (π.χ. απόφαση Προϊσταμένου Διεύθυνσης με εντολή Υπουργού).
- ως φορείς των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού για την εφαρμογή του παρόντος νοούνται τα αιρετά όργανα, τα νομικά πρόσωπα και οι επιχειρήσεις τους
- ως φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα νοούνται τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και οι δημόσιες

επιχειρήσεις και οργανισμοί που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/05

- στις Ανεξάρτητες και Ρυθμιστικές Διοικητικές Αρχές περιλαμβάνονται τόσο οι συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές (**ΑΣΕΠ, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών, Συνήγορος του Πολίτη**) όσο και άλλες αρχές, ανεξάρτητες ή/και ρυθμιστικές, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία (π.χ. ΕΕΤΤ, ΡΑΕ, Επιτροπή Ανταγωνισμού κ.λπ.).

2. Αντικείμενο καταχώρισης και ανάρτησης

Στο Διαδίκτυο αναρτώνται όλες οι πράξεις των κυβερνητικών και των διοικητικών οργάνων που προβλέπονται από την παρ. 4 του άρθρ.2 του Ν. 3861/2010 με τις επιφυλάξεις και εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρ. 5 του ίδιου νόμου.

Ιδιαίτερως τονίζεται ότι **απαγορεύεται** η ανάρτηση πράξεων στις οποίες περιλαμβάνονται **ευαίσθητα δεδομένα** προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, ακόμη και εάν το είδος της συγκεκριμένης πράξης προβλέπεται από την παράγραφο 4 του άρθρου 2 Ν. 3861/2010.

3. Διαδικτυακοί Τόποι Ανάρτησης

Σύμφωνα με το αρθρ. 3 του νόμου οι διαδικτυακοί τόποι ανάρτησης έχουν ως ακολούθως:

- Οι **νόμοι και τα προεδρικά διατάγματα** αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο ειδικού σκοπού **που παρέχεται από το Πρόγραμμα Δι@ύγεια** για τα Υπουργεία. Οι φορείς **δεν απαιτείται** για το σκοπό αυτό να αναπτύξουν διαδικτυακούς τόπους ή εφαρμογές λογισμικού καταχώρισης.
- Οι **πράξεις του Πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου** αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο ειδικού σκοπού **που παρέχεται από το Πρόγραμμα Δι@ύγεια** για το Γραφείο Πρωθυπουργού και της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης.
- Οι **πράξεις των Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων** και των οργάνων στα οποία έχει χορηγηθεί εξουσιοδότηση υπογραφής ή έχει μεταβιβαστεί αρμοδιότητα, αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο **που παρέχεται από το Πρόγραμμα Δι@ύγεια** για το κάθε Υπουργείο.
- Οι πράξεις των **Περιφερειών**, των οργάνων διοίκησης των **ΝΠΔΔ**, των οργάνων διοίκησης φορέων του **ευρύτερου δημόσιου τομέα**, των **ανεξάρτητων και ρυθμιστικών αρχών** και των φορέων των **ΟΤΑ α' και β' βαθμού** αναρτώνται στους κατά περίπτωση διαδικτυακούς τόπους ειδικού σκοπού **που παρέχονται από το Πρόγραμμα Δι@ύγεια**.

Σύμφωνα με το σχεδιασμό της διαδικτυακής αυτής εφαρμογής στο Εθνικό Τυπογραφείο, οι αναρτητέες πράξεις θα αναρτώνται σε διαδικτυακό τόπο

ειδικού σκοπού κάθε φορέα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://sites.diavgeia.gov.gr/<onoma_forea>, χωρίς απαίτηση για επιπλέον εξοπλισμό ή λογισμικό από κάθε φορέα.

4. Ισχύς των πράξεων που αναρτώνται στο Διαδίκτυο

Σύμφωνα με το αρθρ. 4 του νόμου, η ισχύς των πράξεων ορίζεται ως εξής:

α) Οι κατά νόμο δημοσιευτές πράξεις στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

β) Οι λοιπές πράξεις δεν εκτελούνται εάν δεν έχουν λάβει **Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑ)**, ο οποίος αποδίδεται από το Πρόγραμμα **Δι@ύγεια** αμέσως μετά την ολοκλήρωση της καταχώρισης και ανάρτησής τους στους διαδικτυακούς τόπους του Προγράμματος **Δι@ύγεια**.

Τούτο σημαίνει ότι στην περίπτωση αυτή η εκτελεστότητα της συγκεκριμένης πράξης συναρτάται άμεσα με την ανάρτησή της στο Διαδίκτυο, αφού η ανάρτηση ανάγεται σε όρο εκτέλεσης της πράξης.

Επιπλέον, σε περίπτωση που το κείμενο της, κατά νόμο, δημοσιευμένης πράξης δεν ταυτίζεται με το αντίστοιχο κείμενο που είναι αναρτημένο στον οικείο διαδικτυακό τόπο, ισχύει το κείμενο που έχει κατά νόμο δημοσιευθεί.

Ως προς τις πράξεις που δεν δημοσιεύονται με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, στην περίπτωση που υπάρχει διαφορά μεταξύ του κειμένου που αναρτήθηκε και του κειμένου της πράξης, ισχύει το τελευταίο.

Οι αναγκαίες διορθώσεις στο κείμενο που έχει αναρτηθεί στον οικείο διαδικτυακό τόπο, σε κάθε περίπτωση, γίνονται αμελλητί με ευθύνη του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη.

5. Διαδικασία καταχώρισης και ανάρτησης των πράξεων στο Διαδίκτυο

Σύμφωνα με το αρθρ. 6 του νόμου, η εφαρμογή της διαδικασίας καταχώρισης και ανάρτησης δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση τη σύσταση νέων οργανικών μονάδων στους υπόχρεους φορείς ή όργανα ή την πρόσληψη νέου προσωπικού **ειδικά για το σκοπό αυτό**. Κατά συνέπεια, η διαδικασία καταχώρισης θα πραγματοποιείται από τους υπόχρεους **στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τις ισχύουσες οργανικές διατάξεις οργανωτικής δομής και λειτουργίας των υπηρεσιών τους και με το υπάρχον προσωπικό.**

Συγκεκριμένα, η εφαρμογή της καταχώρισης και ανάρτησης των πράξεων στο Διαδίκτυο συνδέεται πρωτίστως με τη διαπίστωση ότι μία πράξη είναι αναρτητέα σύμφωνα με το νόμο. Για το σκοπό αυτό, **το όργανο που εξέδωσε κάθε πράξη**, με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 4 του νόμου αυτού, προβαίνει στο χαρακτηρισμό της πράξης ως «**αναρτητέας στο Διαδίκτυο**» επί του σχεδίου του εγγράφου.

Ακολούθως, εφόσον δεν υπάρξει τυχόν διαφοροποίηση του χαρακτηρισμού του νόμου ή της πράξης ως «αναρτητέας» από τα υπερκείμενα σε αυτόν όργανα της ιεραρχίας, μετά την ολοκλήρωση της έκδοσής της και με μέριμνα του οργάνου που την εξέδωσε, η πράξη διαβιβάζεται **αμελλητί για ανάρτηση** στην ΟΔΕ που λειτουργεί για το σκοπό αυτό στον οικείο φορέα.

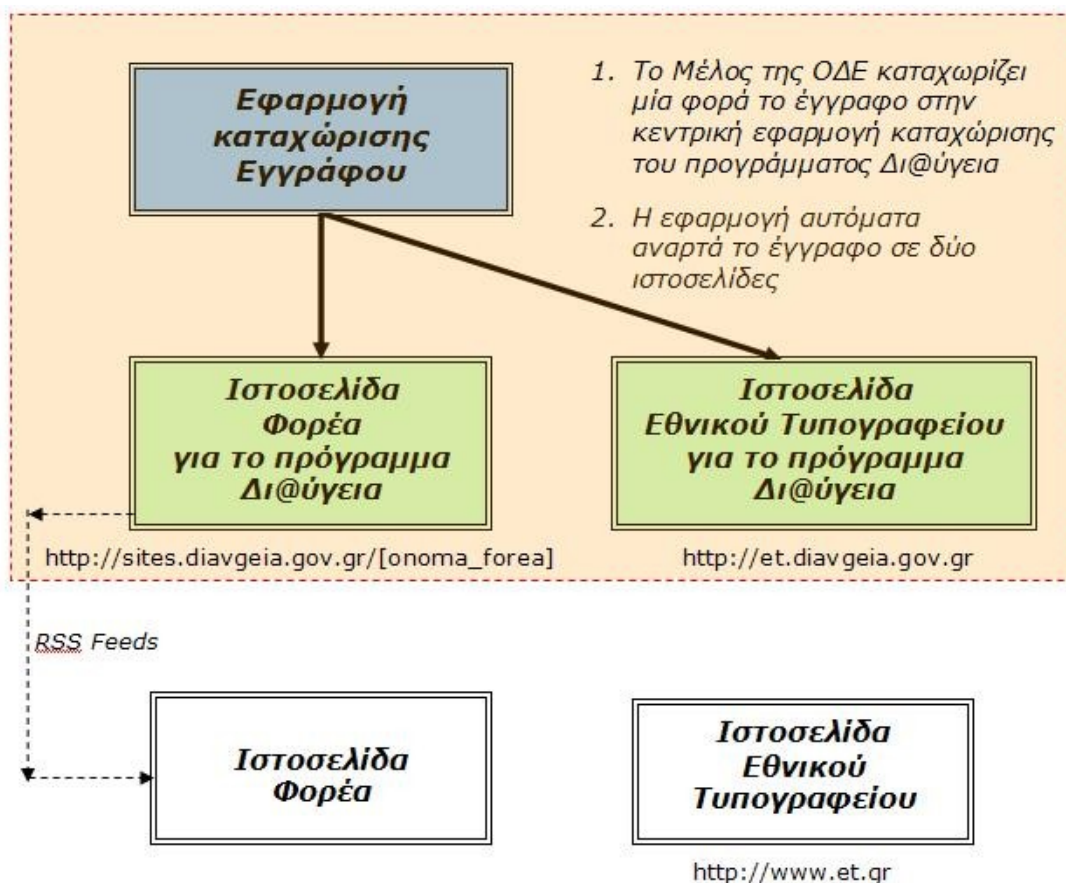
Για την καλύτερη δυνατή εφαρμογή του νόμου, οι αναρτητέες πράξεις της παραγράφου 2 της παρούσας εγκυκλίου καταχωρίζονται σε πρώτη φάση από τα μέλη της ΟΔΕ κάθε υπόχρεου φορέα **απευθείας** σε κεντρική ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου, η οποία έχει αναπτυχθεί για το σκοπό αυτό, όπως διευκρινίζεται παρακάτω.

Ειδικότερα, στην αρχική αυτή φάση εφαρμογής του Προγράμματος Δι@ύγεια, η διαβίβαση του προς ανάρτηση νόμου ή πράξης στην οικεία ΟΔΕ πραγματοποιείται από τον αρμόδιο υπάλληλο/συντάκτη/εκδότη του εγγράφου, ως ακολούθως:

- Για τα νομοθετήματα, τις κανονιστικές πράξεις και τις λοιπές πράξεις που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως **ευθύς μόλις λάβει γνώση του αριθμού του ΦΕΚ** από το Εθνικό Τυπογραφείο
- Για τις πράξεις που κατά νόμο δημοσιεύονται υποχρεωτικά με άλλο τρόπο ή μέσο (π.χ. με ανάρτηση στο Κατάστημα της οικείας Υπηρεσίας, στο διαδικτυακό τόπο του φορέα, στον έντυπο τύπο κ.λ.π) **ευθύς μόλις είναι έτοιμη η πράξη προς δημοσίευση.**
- Για τις λοιπές πράξεις που δεν δημοσιεύονται, ταυτόχρονα με τη **διεκπεραίωσή τους από την οικεία υπηρεσία πρωτοκόλλου ή γραμματείας.**

Η αποστολή των αναρτητέων πράξεων και αποφάσεων προς την ΟΔΕ λαμβάνει χώρα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το αναρτητέο αρχείο που αποστέλλεται, θα μετατρέπεται από τον αποστολέα σε αρχείο μορφής PDF. Στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος Δι@ύγεια (<http://diavgeia.gov.gr>) παρέχονται οδηγίες και προτεινόμενες εφαρμογές για τον τρόπο μετατροπής του εγγράφου σε PDF στην ενότητα «Συχνές ερωτήσεις».

Στο σχήμα που ακολουθεί φαίνεται η διαδικασία καταχώρισης και ανάρτησης των νόμων και πράξεων στους Δικτυακούς τόπους του Προγράμματος Δι@ύγεια. Για τη χρήση της εφαρμογής καταχώρισης θα διατεθούν κωδικοί πρόσβασης (passwords) στα μέλη των ΟΔΕ. Σε κάθε ΟΔΕ θα οριστούν αρμόδιοι διαχειριστές που θα μπορούν να δημιουργούν νέους χρήστες για τη δική τους ΟΔΕ και να διαχειρίζονται τα στοιχεία των χρηστών (π.χ. δημιουργία νέων κωδικών, προσθήκη και αφαίρεση μελών, αλλαγή στοιχείων μελών, υπογραφόντων πράξεων κ.λπ.).

Μετά την ολοκλήρωση της ανάρτησης, η εφαρμογή αποστέλλει αυτόματα ηλεκτρονικό μήνυμα, σε ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί κατά την καταχώριση, προς ενημέρωση του αρχικού εκδότη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στο μήνυμα αυτό αναφέρεται και ο μοναδικός αριθμός της διαδικτυακής ανάρτησης ΑΔΑ. **Ο ΑΔΑ είναι απαραίτητο να αναγραφεί πάνω στο σχέδιο του εγγράφου, καθώς και στα ακριβή αντίγραφα, γιατί μόνο με αυτό το στοιχείο η πράξη μπορεί να εκτελεστεί, εάν πρόκειται για πράξη που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.**

Ειδικά στην περίπτωση συναρμοδιότητας (π.χ. Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις), η πράξη είναι υποχρεωτικό να αναρτάται με μέριμνα των συναρμοδίων σε όλους τους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους ειδικού σκοπού. Για την αποφυγή πολλαπλής καταχώρισης του ίδιου εγγράφου και απόδοσης διαφορετικών Αριθμών Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑ) για την ίδια πράξη, η διαδικασία καταχώρισης στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η ακόλουθη:

Ο φορέας, με την ευθύνη του οποίου ξεκίνησε η έκδοση του εγγράφου, καταχωρίζει την τελική έκδοσή της στο δικό του διαδικτυακό τόπο ειδικού σκοπού και στην κεντρική σελίδα του προγράμματος Δι@ύγεια σύμφωνα με την καταγεγραμμένη, ως άνω, διαδικασία καταχώρισης. Μόλις του γνωστοποιηθεί ο ΑΔΑ από την εφαρμογή του προγράμματος Δι@ύγεια, οφείλει να τον καταγράψει στα ακριβή αντίγραφα της απόφασης και να τα

κοινοποιήσει άμεσα στους συναρμόδιους φορείς ώστε και εκείνοι να ολοκληρώσουν την, κατά το νόμο, υποχρέωσή τους για ανάρτηση της πράξης στο πρόγραμμα Δι@ύγεια.

Με τη λήψη του ακριβούς αντιγράφου, ο καθένας από τους υπόλοιπους συναρμόδιους φορείς καταχωρίζει τη συναρμοδιότητά του εισάγοντας στην εφαρμογή καταχώρισης τον ΑΔΑ του εγγράφου, όπως ακριβώς αυτός του κοινοποιήθηκε, το σύνδεσμο (link) της ανάρτησης της πράξης στο Δι@ύγεια, καθώς και όποια συμπληρωματικά περιγραφικά στοιχεία του εγγράφου του ζητούνται, ενώ δεν απαιτείται από αυτούς η επανυποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου (PDF) της πράξης.

Επισημαίνεται ότι η παράβαση της υποχρέωσης για καταχώριση και ανάρτηση των νόμων και των πράξεων στο Διαδίκτυο συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Υ.Κ. (άρθρο 107, περ. ε και στ του ν. 3528/2007).

Ειδικότερα, όσον αφορά την ΟΔΕ, που προβλέπεται από το ν.3861/2010, επισημαίνεται ότι συνιστάται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, σε κάθε φορέα ή όργανο που είναι υπόχρεο για ανάρτηση στο Διαδίκτυο και έχει ως αντικείμενο την τεχνική, διαδικαστική και οργανωτική υποστήριξη της διαδικασίας καταχώρισης και ανάρτησης νόμων και πράξεων στο Διαδίκτυο. Συγκεκριμένα, η εκάστοτε ΟΔΕ είναι αρμόδια κυρίως για την:

- Τεχνική υποστήριξη για την πρόσβαση και χρήση του συστήματος καταχώρισης και ανάρτησης
- Καταχώριση του προς ανάρτηση υλικού στη σχετική εφαρμογή καταχώρισης, ανάλογα με το περιεχόμενό του και ανάλογα με τα συμπληρωματικά δεδομένα που έχει υποδηλώσει ο εκδότης. Το ηλεκτρονικό έγγραφο προς ανάρτηση, μαζί με τα απαιτούμενα συμπληρωματικά στοιχεία που περιγράφουν το νόμο ή την πράξη κατά περίπτωση, θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στα μέλη της ΟΔΕ που είναι αρμόδια για την καταχώριση. Σε επόμενο χρονικό στάδιο της εφαρμογής του Προγράμματος Δι@ύγεια, ο ίδιος ο εκδότης θα καλείται να μεριμνά για την καταχώριση του εγγράφου, οπότε το μέλος της ΟΔΕ θα έχει μόνον υποστηρικτικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία. Ο τρόπος και ο ακριβής χρόνος μετάβασης στην τελική αυτή φάση, θα ανακοινωθεί εγκαίρως μέσω του διαδικτυακού τόπου του Προγράμματος Δι@ύγεια, ενώ απαιτούμενες λεπτομέρειες θα περιληφθούν σε σχετική συμπληρωματική εγκύκλιο.
- Επικοινωνία με τους διαχειριστές των υποστηρικτικών εφαρμογών και των διαδικτυακών τόπων για επίλυση προβλημάτων και πληροφόρηση, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο
- Επικοινωνία με την ΟΔΕ του ΥπΕσΑΗΔ για επίλυση προβλημάτων και πληροφόρηση όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο
- Συντονισμό και υποστήριξη των εποπτευόμενων φορέων. Οι ΟΔΕ των Υπουργείων έχουν την ευθύνη υποστήριξης και ενημέρωσης των

εποπτευόμενων φορέων τους, αναφορικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Δι@ύγεια. Στο πλαίσιο αυτό, το Πρόγραμμα Δι@ύγεια θα διαθέσει, μέσω του διαδικτυακού τόπου του <http://diavgeia.gov.gr>, πλήρες υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό και εγχειρίδια χρήσης των εφαρμογών λογισμικού.

Επιπλέον η ΟΔΕ, για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη πραγματοποίηση του έργου της, μπορεί να συλλέγει και να αξιοποιεί τα σχόλια, τις ιδέες και τις προτάσεις που θα καταθέτουν οι πολίτες, αναφορικά με τη λειτουργία του διαδικτυακού τόπου ανάρτησης.

Η ΟΔΕ κάθε φορέα στελεχώνεται από υπαλλήλους οι οποίοι διαθέτουν κατάλληλες διοικητικές και τεχνικές γνώσεις και εκδηλώνουν ενδιαφέρον για τη συμμετοχή τους σε αυτή, ύστερα από πρόσκληση της υπηρεσίας. Ειδικά για τα Υπουργεία, η πρόσκληση για στελέχωση των ΟΔΕ αναρτάται στο <http://opengov.gr/>. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει ενδιαφέρον συμμετοχής, εντός ευλόγου χρόνου και σε κάθε περίπτωση στον προβλεπόμενο από το νόμο χρόνο, η οικεία υπηρεσία προβαίνει με πρωτοβουλία της στη συγκρότηση αυτής.

Σημειώνεται ότι τα μέλη των ΟΔΕ των Υπουργείων λαμβάνουν ειδική εκπαίδευση για το έργο τους, η οποία πραγματοποιείται με φροντίδα και πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η εκπαίδευση αφορά μόνον κεντρικές ΟΔΕ Υπουργείων (και όχι όλες τις ΟΔΕ). Οι υπόλοιπες ΟΔΕ θα παραλάβουν στοιχεία πρόσβασης και κατάλληλες οδηγίες για τη χρήση της εφαρμογής καταχώρισης στο διαδικτυακό τόπο ειδικού σκοπού στο Εθνικό Τυπογραφείο, ενώ στην περίπτωση που απαιτείται κάποια πληροφόρηση που δεν καλύπτεται από το διαθέσιμο δημοσιευμένο εκπαιδευτικό υλικό, **θα μπορούν να υποστηρίζονται από το φορέα που τους εποπτεύει.**

Οι εν λόγω ΟΔΕ για όλους τους υπόχρεους φορείς συγκροτήθηκαν εντός μηνός από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δηλαδή **μέχρι 13 Αυγούστου 2010**, με εξαίρεση τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, στους οποίους οι Ομάδες αυτές πρέπει να συγκροτηθούν τριάντα (30) ημέρες πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου για τους φορείς αυτούς, δηλαδή **μέχρι 15 Φεβρουαρίου 2011**.

Επισημαίνεται ότι οι ΟΔΕ των Υπουργείων έχουν την ευθύνη ενημέρωσης και υποστήριξης των εποπτευόμενων Φορέων τους, αναφορικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Δι@ύγεια.

Ειδικά, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης πραγματοποιείται πιλοτική εφαρμογή καταχώρισης και ανάρτησης νόμων και πράξεων με σύσταση και λειτουργία ΟΔΕ πριν από την προαναφερθείσα ημερομηνία, με σκοπό η εμπειρία και οι γνώσεις που θα αποκτηθούν στο διάστημα αυτό να διαχυθούν στις λοιπές ΟΔΕ, όταν

λειτουργήσουν, και να συμβάλουν τόσο στη διευκόλυνση του έργου τους όσο και στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή της διαδικασίας ανάρτησης.

Με την εμπειρία της πιλοτικής αυτής εφαρμογής και θέλοντας να υποστηρίξουμε το σχεδιασμό της λειτουργικής δομής της ΟΔΕ κάθε φορέα, σημειώνεται, ενδεικτικά και για ενημέρωση των ενδιαφερομένων, το μοντέλο λειτουργίας της ΟΔΕ του ΥπΕσΑΗΔ: Στοχεύοντας στον αποτελεσματικότερο καταμερισμό των εργασιών μεταξύ των μελών της ΟΔΕ και την αδιάλειπτη υποστήριξη των εποπτευόμενων φορέων από το Υπουργείο μας, για τη συγκρότηση της ΟΔΕ επιλέχθηκαν δέκα (10) μέλη με ρόλο συντονιστικό για την επικοινωνία και αρωγή στους εποπτευόμενους φορείς, καθώς και δύο (2) μέλη, ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό, ανά Διεύθυνση, με αρμοδιότητα την καταχώριση των αντίστοιχων νόμων και πράξεων στο Πρόγραμμα Δι@ύγεια.

Διευκρινίζεται ότι στα μέλη των ΟΔΕ, σύμφωνα με ρητή αναφορά του νόμου, δεν καταβάλλεται αμοιβή ή αποζημίωση.

Κεντρικό αρχείο δημιουργείται και τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και συγκεκριμένα στο Εθνικό Τυπογραφείο, στο οποίο καταχωρίζονται κεντρικά από όλες τις ΟΔΕ των επιμέρους φορέων οι προς ανάρτηση νόμοι και πράξεις κάθε υπόχρεου φορέα. Είναι αυτονόητο ότι τα αρχεία αυτά είναι προσιτά σε κάθε ενδιαφερόμενο και με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω των διαδικτυακών τόπων που αναπτύσσει και διαθέτει κεντρικά το Πρόγραμμα Δι@ύγεια (Κεντρικός διαδικτυακός τόπος του Προγράμματος Δι@ύγεια και διαδικτυακοί τόποι ειδικού σκοπού κάθε φορέα).

6. Ανάρτηση Οργανογράμματος και στοιχείων υπηρετούντων

Στο άρθρ.8 του νόμου προβλέπεται για κάθε φορέα η υποχρέωση ανάρτησης του οργανογράμματος και της διάθρωσης των υπηρεσιών και μονάδων καθώς και των στοιχείων των υπηρετούντων. Η ικανοποίηση της απαίτησης αυτής θα βασιστεί στα δεδομένα της Απογραφής μετά τη διασταύρωσή τους με τα στοιχεία της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών και θα συμπληρωθεί από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Διοικητικού.

III. Ενέργειες των Φορέων

Οι υπόχρεοι φορείς για την εφαρμογή του νόμου αυτού οφείλουν να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

α) στη σύσταση της ΟΔΕ, η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρ.6 του νόμου, εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του νόμου αυτού. Προτείνεται ο κάθε φορέας αρχικά να εκτιμήσει τον όγκο των αποφάσεων που παράγει και στη συνέχεια να καθορίσει τα κέντρα παραγωγής πράξεων στις οργανωτικές μονάδες του, συνοπολογίζοντας και τα εξουσιοδοτημένα όργανα από τα ανώτερα και ανώτατα όργανα για

υπογραφή, έτσι ώστε να οργανώσει τη διαδικασία εφαρμογής του Προγράμματος Δι@ύγεια, να καθορίσει τον αριθμό των μελών της ΟΔΕ, να ενημερώσει για την επικαιροποίηση της ιεραρχίας υπογραφών στην εφαρμογή και να κατανείμει αρμοδιότητες ανάμεσα στα μέλη της για την ορθή υποστήριξη του Προγράμματος Δι@ύγεια.

β) στην ενημέρωση της ΟΔΕ του ΥπΕσΑΗΔ για τη σύνθεσή της (Όνομα, Επώνυμο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κάθε μέλους), προκειμένου τα μέλη των ΟΔΕ να ειδοποιηθούν έγκαιρα για την εκπαίδευση που θα παρακολουθήσουν και για τη λοιπή απαιτούμενη πληροφόρηση. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται να καταχωρίσουν τα στοιχεία των μελών της ΟΔΕ σε κεντρική διαδικτυακή εφαρμογή. Η καταχώριση των μελών της ΟΔΕ γίνεται μέσω της συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής φόρμας app.diavgeia.gov.gr/ode/register/ και είναι υποχρεωτική για την απόδοση κωδικών στην εφαρμογή καταχώρισης νόμων και πράξεων που θα χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη του Προγράμματος Δι@ύγεια. Επίσης απαιτείται να ενημερώσουν τους υπαλλήλους που εμπλέκονται στις διαδικασίες εφαρμογής του Προγράμματος Δι@ύγεια για το διαδικτυακό τόπο <http://diavgeia.gov.gr> από όπου θα μπορούν να αντλούν χρήσιμη πληροφόρηση σχετικά με το Ν.3861/2010.

IV. Χρόνος Εφαρμογής

Οι υπόχρεοι φορείς οφείλουν να εφαρμόσουν τις διατάξεις του νέου νόμου, ως ακολούθως:

α) σε ό,τι αφορά πράξεις του Πρωθυπουργού, του Υπουργικού Συμβουλίου και των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων, των Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων και των οργάνων, στα οποία τα ως άνω όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση υπογραφής ή μεταβιβάσει αρμοδιότητα, **από την 1η Οκτωβρίου 2010.**

β) σε ό,τι αφορά πράξεις των οργάνων διοίκησης των ΝΠΔΔ, των οργάνων διοίκησης των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των ανεξαρτήτων και ρυθμιστικών αρχών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, **από την 1η Νοεμβρίου 2010.**

γ) σε ό,τι αφορά πράξεις των φορέων των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, **από την 15η Μαρτίου 2011.**

Σε ό,τι αφορά στη δωρεάν διάθεση των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως από το διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Τυπογραφείου, η πρόβλεψη αυτή εφαρμόζεται ήδη από τη δημοσίευση του Ν. 3681/2010 (13.07.2010).

Οι Διευθύνσεις Διοικητικού των Υπουργείων παρακαλούνται να γνωστοποιήσουν άμεσα την εγκύκλιο σε όλους τους φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που εποπτεύουν. Επίσης, οι Διευθύνσεις

Διοίκησης των Περιφερειών παρακαλούνται να γνωστοποιήσουν άμεσα την εγκύκλιο αυτή σε όλους τους φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που εποπτεύουν, συμπεριλαμβανομένων και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού της περιοχής τους.

Επίσης, παρακαλούνται τα Υπουργεία να ενημερώσουν με εσωτερική εγκύκλιο τις Υπηρεσίες τους, καθώς και τους εποπτευόμενους φορείς τους, σχετικά με απαραίτητες νομικές ή άλλες κατευθύνσεις, οδηγίες και διευκρινίσεις αναφορικά με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου (π.χ. τύποι αναρτητέων πράξεων κ.α.).

Για ερωτήσεις που αφορούν σε **θέματα επιχειρησιακά και διαδικαστικά, καθώς και θέματα τεχνικής φύσεως**, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν αρχικά στη λίστα συχνών ερωτήσεων (FAQ) στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος Δι@ύγεια diavgeia.gov.gr καθώς και να συμπληρώσουν τη φόρμα επικοινωνίας και υποβολής ερωτημάτων και παρατηρήσεων στον δικτυακό τόπο του Προγράμματος Δι@ύγεια και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα diavgeia.gov.gr/help. Προτείνεται επίσης να επισκέπτονται συχνά το διαδικτυακό τόπο diavgeia.gov.gr για τυχόν διευκρινίσεις και υποστηρικτικό υλικό που θα αναρτάται προς ενημέρωση.

Για τυχόν νομικά θέματα, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να προσφεύγουν, δια των ΟΔΕ των Υπουργείων τους, στις διοικητικές ή νομικές υπηρεσίες των Υπουργείων αυτών, ώστε να λάβουν σχετική πληροφόρηση και υποστήριξη.

Στην περίπτωση των εποπτευόμενων Φορέων, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθύνονται, για οποιασδήποτε φύσης θέματα, αποκλειστικά στις ΟΔΕ των αντίστοιχων Υπουργείων από τα οποία εποπτεύονται.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα ρυθμιστεί σειρά από λεπτομερειακά και τεχνικά θέματα, όπως αυτά που αφορούν στη συλλογή, ταξινόμηση, καταχώριση και επεξεργασία των κειμένων των προς ανάρτηση κειμένων νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και πράξεων που λαμβάνονται προς ανάρτηση, την έκδοση κωδικού αριθμού διαδικτυακής ανάρτησης, τη λήψη και καταχώριση στοιχείων του ΦΕΚ στις περιπτώσεις που προβλέπεται από το νόμο και η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τις τεχνικές λεπτομέρειες της ανάρτησης στους διαδικτυακούς τόπους των φορέων και οργάνων που κατά τον παρόντα νόμο υποχρεούνται σε ανάρτηση, την ίδρυση και λειτουργία του διαδικτυακού τόπου στον οποίο λαμβάνει χώρα η κεντρική ανάρτηση, τη δημιουργία και τήρηση κεντρικού αρχείου.

Τέλος, σημειώνεται ότι κάθε Υπουργείο και κάθε Περιφέρεια μπορεί να εκδώσει περαιτέρω οδηγίες για την εφαρμογή των ανωτέρω.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε συνεργασία και παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):**1. Γραφείο κ. Πρωθυπουργού****2. Όλα τα Υπουργεία**

- Γραφεία κ. κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών

- Γραφεία κ. κ. Γενικών και Ειδικών Γραμματέων

- Γραφεία κ. κ. Νομικών Συμβούλων

- Διευθύνσεις Διοικητικού

- Ο.Δ.Ε. για την εφαρμογή του Προγράμματος «Διαύγεια»

3. Όλες τις Περιφέρειες της Χώρας

- Διευθύνσεις Διοίκησης

- Ο.Δ.Ε. για την εφαρμογή του Προγράμματος «Διαύγεια»

4. Αρχή Προστασίας Δεδομένων

Προσωπικού Χαρακτήρα

Κηφισίας 1-3

Τ.Κ. 115 23, Αθήνα.

5. Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Αμερικής 5

Τ.Κ. 105 64, Αθήνα.

6. Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου

των Επικοινωνιών

Ιερού Λόχου 6

Τ.Κ. 151 24, Μαρούσι.

7. Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής

Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.)

Πουλίου 6 & Λεωφ. Αλεξάνδρας

Τ.Κ. 115 23, Αθήνα.

8. Συνήγορος του Πολίτη

Χατζηγιάννη Μέξη 5

Τ.Κ. 115 28, Αθήνα.

9. Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών

& Ταχυδρομείων

Κηφισίας 60

Τ.Κ. 151 25, Αθήνα.

10. Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Πανεπιστημίου 69 & Αιόλου

Τ.Κ. 105 64, Αθήνα.

11. Επιτροπή Ανταγωνισμού

Πλ. Κάνιγγος

Τ.Κ. 101 81, Αθήνα.

12. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Ακαδημίας 68 & Χ. Τρικούπη

Τ.Κ. 106 78, Αθήνα.

13. Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης

Κηφισίας 1-3 & Αλεξάνδρας

Τ.Κ. 115 23, Αθήνα.

14. Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών

Δημόσιας Διοίκησης
Λ. Συγγρού 60
Τ.Κ. 117 42, Αθήνα.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφεία κ.κ. Υφυπουργών
3. Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων
4. Γραφεία κ.κ. Ειδικών Γραμματέων
5. Γραφεία κ.κ. Γεν. Διευθυντ(ρι)ών
6. Γραφεία κ.κ. Διευθυντ(ρι)ών
7. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων.
(αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση papanikg@ypes.gov.gr με την παράκληση για τη δημοσίευση του παρόντος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας μας στη διαδρομή Δημόσια Διοίκηση / Σχέσεις Κράτους-Πολίτη).